

Zaļā elektroenerģija – veids, kā mazināt savu ietekmi uz vidi

Elektroenerģija, ko ikdienā patērējam mājās, skolā vai darbavietā, var būt iegūta no dažādiem resursiem jeb avotiem. Tie iedalās divās galvenajās kategorijās – atjaunīgie jeb *zaļie* energoresursi un visi pārējie, kas ietver fosilos energoresursus, tostarp arī atomelektrostacijas.

Fosilie energoresursi ir viss, kas tiek iegūts no zemes dziļēm. Tas nozīmē, ka šie resursi nav bezgalīgi, turklāt saistās ar zināmu piesārņojumu, kas rodas to izmantošanas procesā. Šis pašlaik ir pasaulē izplatītākais veids, kā ražot elektroenerģiju, – darbinot elektrostacijas ar dabasgāzi, akmeņoglēm vai atomenerģiju.

Tehnoloģijas strauji attīstās, un šobrīd arvien biežāk jaunās spēkstacijas izmanto dažādus alternatīvos jeb atjaunīgos energoresursus. Tas ir viss, kas nenodara kaitējumu videi un laika gaitā atjaunojas. Izplatītākie un biežāk izmantotie resursi šajā kategorijā ir saule, vējš, ūdens un Latvijā arī šķelda jeb sasmalcināta koksne. Atjaunīgie jeb tā saucamie *zaļie* energoresursi ir labai draudzīga alternatīva, jo ražojot no tiem elektroenerģiju, netiek radīti kaitīgi izmeši, turklāt arī paši resursi lielākajā daļā gadījumu nav jāpērk par naudu, kā tas ir, piemēram, ar dabasgāzi.

Visā pasaulē pašlaik notiek darbs pie tā, lai attīstītu *zaļās* enerģijas ražošanu, tomēr tas arī nozīmē, ka cilvēkiem jābūt gataviem to lietot ikdienā. Tomēr pašlaik jaunu atjaunīgo resursu spēkstaciju izveide maksā dārgāk nekā parastās spēkstacijas, tādēļ *zaļā* enerģija izmaksā nedaudz dārgāk. Nākotnē, augot cilvēku pieprasījumam pēc *zaļās* enerģijas, tās izmaksas varētu samazināties.

Pozitīvi, ka vairums cilvēku pasaulē apzinās – klimata pārmaiņas ir nopietna problēma. Arvien biežāk mēs esam gatavi mainīt savus ikdienas paradumus, lai mazinātu ietekmi uz vidi:

- atsakoties no gaļas uzturā;
- šķirojot atkritumus;
- izvēloties braukt ar velosipēdu, elektroskūteri, elektroauto;
- piekopjot bezatkritumu jeb *zero waste* dzīvesveidu, kas nozīmē maksimāli efektīvi izmantot visas lietas un dot tām otru dzīvi;
- samazinot plastikāta atkritumu daudzumu savā ikdienā.

Piemēram, atsakoties no gaļas uzturā, cilvēks var samazināt radīto CO2 apjomu par aptuveni 1,5 tonnām gadā.

Saskaņā ar 2019. gadā veikto Eirobarometra pētījumu redzams, ka kopumā 93% Eiropas Savienības iedzīvotāju uzskata klimata pārmaiņas par nopietnu problēmu. Tikpat daudz Eiropas iedzīvotāju ir veikuši vismaz vienu aktivitāti, lai mazinātu savu ietekmi uz klimatu.

Zaļās jeb no atjaunīgajiem resursiem ražotās enerģijas izmantošana ir viens no risinājumiem, ko var īstenot gan uzņēmumi, gan ikviens iedzīvotājs savā mājās, lai mazinātu gan savu, gan mūsu kopējo ietekmi uz vidi. Turklāt to apstiprina 84% aptaujāto Eiropas iedzīvotāju, uzskatot, ka zaļās enerģijas izmantošana ir finansiāli jāatbalsta. Tikmēr Latvijā 52% iedzīvotāju norādījuši, ka tiem ir svarīga iespēja iegādāties zaļo enerģiju. *Enefit* ir otrs lielākais enerģijas tirgotājs Latvijā un vienīgais, kurš piedāvā iegādāties zaļo enerģiju jeb elektrību, kas ražota no atjaunīgajiem resursiem – vēja, ūdens, saules. Vienlaikus *Enefit* dati liecina, ka zaļo elektrību izvēlas iegādāties tikai 0,6% iedzīvotāju jeb aptuveni viens no 200 klientiem.

Zinot, ka vidējais *Enefit* klientu mājokļa patēriņš ir 250 kilovatstundu (kWh) mēnesī, varam aplēst, ka, pārejot uz zaļo elektrību, šāda mājokļa ietekme uz vidi samazinātos par 1,2 tonnām CO₂ izmešu gadā. Šobrīd maksa par zaļās enerģijas izmantošanu mājoklī ir 1 EUR mēnesī neatkarīgi no izmantotā enerģijas apjoma. Tātad par šādu summu ikviens var būtiski samazināt ietekmi uz vidi līdzvērtīgā apmērā, kā pilnībā atsakoties no gaļas uzturā. Tāpat šis izmešu apjoms ir līdzvērtīgs 7 300 kilometru nobraukumam ar sešus gadus vecu *Audi* dīzeli.

Tātad ieguldījums salīdzinoši ir daudz mazāks nekā pūles, kas jāpieliek, ikdienā šķirojot atkritumus, izvēloties alternatīvus transporta risinājumus vai domājot par savu diētu.

Izaicinājums

Kā mainīt cilvēku domāšanas veidu un paradumus, motivējot izvēlēties zaļo elektrību mājoklim, lai šādi atbalstītu videi draudzīgas enerģijas ražošanu un samazinātu savu ekoloģiskās pēdas nospiedumu?

Young Innovators

